

Raamatunkäännös: KR 1933/38

JÄSENNYS:

1. VANHAN LIITON PÄÄSIÄISATERIA JA UUDEN LIITON EHTOOLLINEN
2. JUUDAKSEN SAAMA KASTETTU LEIPÄPALA
3. KAVALTAJAN KÄSI PÖYDÄLLÄ
4. JUUDAKSEEN MENI SAATANA
5. OLIKO JUUDAS JULKISYNTINEN?
6. HARHAOPPISTEN KANSSA EI PIDÄ OLLA EHTOOLLISYHTEYDESSÄ
7. JULKISYNTISEN JA ARMAHDETUN SYNTISEN VÄLINEN ERO

Jakoiko Herramme asettamansa Uuden liiton armonaterian kavaltajalleen Juudas Iskariotille? Raamatun perusteella on täysin mahdollista ja perusteltua todeta, että ei jakanut. Kiirastorstai-iltana Vapahtajamme söi yläsalissa opetuslapsiensa kanssa Vanhan liiton pääsiäisaterian. Sen jälkeen, tai pikemminkin sen loppuosan aikana, Hän asetti ja jakoi apostoleilleen Uuden liiton ehtoollisen. Mutta oliko Juudas Iskariot enää tässä vaiheessa mukana aterialla? Täyttä historiallista varmuutta asiasta ei liene enää mahdollista saada. Seuraavassa otan kuitenkin esiin näkökohtia, jotka tekevät Juudaksen osallistumisen ehtoolliselle epätodennäköiseksi.

1. VANHAN LIITON PÄÄSIÄISATERIA JA UUDEN LIITON EHTOOLLINEN

Lyhyen tutkielman pohjaksi on todettava, että kiirastorstaina syötiin kaksi eri aterialla. Selvää on, että tuona iltana Jeesus söi apostoliensa - kaikkien kahdentoista - kanssa Vanhan liiton uhriaterian eli juutalaisten pääsiäisaterian. "*Ja heidän syödessään*" (kreik. 'Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν Esthiónton dè autōn, Matt. 26:26, Mark. 14:22) eli aterian aikana Jeesus asettaa Uuden liiton aterian. Toisaalla kerrotaan, että Uuden liiton malja siunataan aterian jälkeen (kreik. μετὰ τὸ δεῖπνῆσαι metà tò deipnēsai, Luuk. 22:20, 1. Kor. 11:25).

Risto Santala kertoo yksityiskohtaisesti tästä Herran Pyhän Ehtoollisen taustalla olevasta juutalaisesta pääsiäisateriasta kirjassaan 'Messiaan ateria. Ehtoollisen hengellinen sanoma ja historialliset juuret' (Kuva ja Sana 1999).

Selitys kahdenlaiselle ilmaisulle - aikana ja jälkeen - löytyy juuri tästä juutalaisesta pääsiäisateriasta, johon kuului yhteensä neljä maljakertaa. Kolmannen maljan nimi oli 'siunauksen malja', josta Paavalikin kirjoittaa (1. Kor. 10:16). Neljättä maljaa eli 'Jumalan valtakunnan maljaa' ei UT:n kuvauksen perusteella nautittu kiirastorstaina ollenkaan. Ehtoollisen asettamisen jälkeen (kolmannen maljakerran aikana) Jeesus sanoo juovansa viinipuun antia vasta sinä päivänä, jolloin Hän juo sitä uutena opetuslastensa kanssa Isän valtakunnassa (Matt. 26:29, Mark. 14:25).

Juudaksen ehtoollinen

Joh. 13 - Luuk. 22

By Juha Muukkonen

13/10/2009

Kolmannen eli siunauksen maljan aikana varsinainen ateria oli jo syöty. Paavali käyttää 1. Kor. 10:16:ssa ehtoollisesta juuri tätä nimitystä '*siunauksen malja*' (kreik. τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας τὸ potērion tēs eulogíās, hepr. כּוֹס הַבְּרָכָה kōs habb

e

ra

k

ã). Jeesus on asettanut ehtoollisen siis tämän kolmannen eli siunauksen maljan aikana. Varsinainen ateria oli silloin jo pääosin syöty, mutta osia rituaalista oli vielä jäljellä. Tällaisen kuvan UT antaa ehtoollisen asettamisen ajankohdasta. Kiistatta Juudas osallistui Vanhan liiton aterialle. Mutta poistuiiko hän 'pääruoan' jälkeen ennen kolmatta, siunauksen maljaa? Meillä olisi vastaava tilanne, jos joku kirkkovieras lähtisi ehtoollisen saatuaan suoraan kotiin, jäämättä mukaan kiitosrukoukseen, ylistykseen ja siunaukseen.

2. JUUDAKSEN SAAMA KASTETTU LEIPÄPALA

Johannes kertoo, että Jeesus aterian aikana "*otti palan, kastoi sen ja antoi Juudalle*" (Joh. 13:26). Missä vaiheessa tämä tapahtui? Pääsiäisaterian aikana kerrottiin Egyptin kymmenestä vitsauksesta. Tuon kertomuksen jälkeen isäntä kastoi leipäpalasen kastikkeeseen ja antoi vuorotellen jokaiselle. Talmudin (juutalainen laintulkinnan ja perinteen säännöskokoelma) mukaan isännän piti joka kerta pestä kätensä sen jälkeen, kun hän oli kostuttanut leipäpalan astiaan. Tämä kastettujen leipäpalojen syöminen tapahtui ennen kolmatta eli siunauksen maljaa, jonka aikana Jeesus asetti Uuden liiton ehtoollisen. Palan kastaminen ja antaminen tapahtui ennen kuin Herramme yhdisti testamenttinsa kautta ruumiinsa leipään ja verensä viiniin.

Jeesus antoi Juudakselle leipäpalan osana Vanhan liiton aterialla. Herra käskee Juudasta toteuttamaan aikeensa pian (tai viivyttlemättä, heti, kreik. τάχιον tákhion). Ja Juudas poistuu heti (tai kohta, kreik. εὐθύς euthýs) palan saamisen jälkeen yöhön. Jotkut opetuslapsista luulivat Juudaksen lähtevän oikeille asioille. (Joh. 13:27-30).

3. KAVALTAJAN KÄSI PÖYDÄLLÄ

"Mutta, katso, minun kavaltajani käsi on minun kanssani pöydällä", sanoo Jeesus asetettuaan HPE:n (Luuk. 22:21). Kreikankielisessä alkutekstissä sanat kuuluvat: "Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Plē

n idou hē kheir tou

paradidontos me met' emou

epi tē

s trapédzēs.

" Sanatarkasti suomennettuna: "Mutta, katso, käsi kavaltajan minun kanssani pöydällä." Verbiä eli teonsanaa ei kreikankielisessä alkutekstissä ole, kuten ei ollut mitä ilmeisimmin myöskään alkuperäisissä arameankielisissä sanoissa. Suomenkielisessä lauseessa verbi tarvitaan, mutta verbin valinta ja sen aikamuoto on pelkkä tulkinta - ei suoranainen käännös. Myös seuraava käännös on täysin mahdollinen ja perusteltu: "Mutta, katso, minun kavaltajani käsi on ollut minun kanssani pöydällä."

Tukea käännökselle "käsi on ollut (tai oli) kanssani pöydällä" saa myös kohdasta Luuk. 5:12. Siinä Luukas käyttää samaa rakennetta ilman verbiä, ja merkitys on selkeästi menneeseen viittaava. Kirkkoraamattummekin lisäävät jakeeseen imperfektissä olevan verbin. Muun muassa tohtori Arthur A. Just Luukkaan kommentaarissa (Concordia Publishing Housen julkaisu) ei usko, että Luukkaan maininta kavaltajasta asetussanojen jälkeen tarkoittaisi välttämättä sitä, että Juudas sai ehtoollisen.

4. JUUDAKSEEN MENI SAATANANA

Kun Juudas oli saanut Jeesuksen kastaman ja antaman palan, meni Juudakseen Saatana. (Joh. 13:27) Olisiko Herra voinut antaa Saatanan valtaamalle ihmiselle oman pyhän ruumiinsa ja verensä? *"Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha."* (1. Kor. 5:13). Juudas jos kuka oli viimeistään palan saamisen jälkeen paha. Jeesus toteuttaa tämän pahan poistamisen

Juudaksen ehtoollinen

Joh. 13 - Luuk. 22

By Juha Muukkonen

13/10/2009

seurakunnan keskeltä lähettämällä Pahan valtaaman Juudaksen pois opetuslapsien keskuudesta: *"Minkä teet, se tee pian."*

5. OLIKO JUUDAS JULKISYNTINEN?

Oliko Juudas kiirastorstain aterian aikana julkisyntinen? Ihmisestä tulee julkisyntinen siinä vaiheessa, kun hän seurakunnan tietten julkisesti asettuu Jumalan sanaa - Herran käskyä - vastaan. Juudas ei ollut tuon ilta-aterian aikana vielä julkisesti asettunut Herraa vastaan. Seurakunta eli opetuslapset eivät tienneet Juudaksen kavallussopimuksesta. Jos Jeesuksen kastama ja Juudakselle antama pala olisi (vastoin pääsiäisaterian järjestystä) annettu vasta siunauksen maljan aikana lausuttujen asetussanojen jälkeen, niin silloin Juudas olisi saanut Uuden liiton aterian omaksi tuomiokseen. Opetuslapset eivät joka tapauksessa voineet tietää Juudasta petturiksi ennen tätä Jeesuksen antamaa palaa - ja palan antamisen jälkeenkin kesti vielä aikansa, ennen kuin he ymmärsivät asian.

Juudas Iskariot oli luopuneella sydämellä mukana Vanhan liiton seurakunnassa ja sen uhriaterialla. Uuden liiton armonaterialle hän ei näytä enää jääneen. Tässä on myös esikuva suurilukuisesta 'juudalaisten' joukosta, joka oli luopunut Jumalasta ja Hänen sanastaan. Uuteen liittoon Vanhan liiton kansasta eli juutalaisista tuli vain *"piskuinen lauma"* (Luuk. 12:32).

6. HARHAOPPISTEN KANSSA EI PIDÄ OLLA EHTOOLLISYHTEYDESSÄ

Olen Jumalan sanaa luettuani - hengessäni, uskossani ja tunnustuksessani - täysin vakuuttunut

Juudaksen ehtoollinen

Joh. 13 - Luuk. 22

By Juha Muukkonen

13/10/2009

siitä, että Pyhä Raamattu ja sitä oikein opettavat Luterilaiset Tunnustuskirjat eivät aja tai edes hyväksy sellaista käytäntöä, jossa julkisesti Jumalan sanasta luopuneet ja Herran käskyä vastaan nousevat voisivat jäädä osaksi (ehtoollis)seurakuntaa.

"Vaen minä kirjoitin teille, että jos joku, jota kutsutaan veljeksi, on huorintekijä tai ahne tai epäjumalanpalvelija tai pilkkaaja tai juomari tai anastaja, te ette seurustelisi ettekä söisikään semmoisen kanssa. 12. Sillä onko minun asiani tuomita niitä, jotka ovat ulkopuolella? Ettekö tekin tuomitse vain niitä, jotka ovat sisäpuolella? 13. Mutta ulkopuolella olevat tuomitsee Jumala. 'Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha.'"

(1. Kor. 5:11-13) Yhdessä syöminen tarkoittaa varmasti ennen kaikkea HPE:n yhteistä nauttimista, sitä kaikkein tärkeintä syömistä. Siitä voidaan keskustella, mitä kaikkea muuta seurustelun ja yhteisen syömisen kielto tarkoittaa.

Herran ruumista ja verta nauttiessamme tulemme yhdeksi lihaksi ja ruumiiksi. (1. Kor. 6:15-17) Kuinka voisimme olla yhtä lihaa sellaisen kanssa, joka harjoittaa julkista hengellistä huoruutta maailman kanssa? Ja mitä muuta kuin epäjumalanpalvelusta (1. Kor. 10:14) on esimerkiksi sellainen ns. jumalanpalvelus, jossa julkisesti ja avoimesti hylätään Herran käsky (1. Kor. 14:37) ja Jumalan sana laajemminkin? Ehtoollisyhteydestähän tässä on nimenomaan kysymys. Ei ole Jumalan tahdon mukaista toimia vastoin selviä tosiasioita ja osallistua harhaoppisten kanssa jumalanpalvelukseen - harjoittaa yhdeksi lihaksi tulemistä silloin, jos toisen usko ja tunnustus ovat avoimesti Jumalan sanan vastaisia.

" Harhaoppista ihmistä karta, varoitettuasi häntä kerran tai kahdesti, 11. sillä sinä tiedät, että semmoinen ihminen on joutunut harhaan ja tekee syntiä, ja hän on itse itsensä tuominnut." (Tiit. 3:10) Aivan varmasti karttaminen tarkoittaa ehtoollisyhteyttä - mitä kaikkea muuta, siitä voidaan siis keskustella. Jos voimme olla ehtoollispöydässä yhtä, niin sen jälkeen ei ole mielekästä puhua mistään muusta karttamisesta.

"Älköön kukaan pettäkö teitä tyhjillä puheilla, sillä semmoisten tähden kohtaa Jumalan viha tottelemattomuuden lapsia; 7. älkää siis olko niihin osallisia heidän kanssaan." (Ef. 5:6-7) Mitä muuta kuin tyhjiä puheita ovat nykyisten piispojen kannanotot ja toiminta? Hehän ovat kerta toisensa jälkeen polkeneet maahan Jumalan sanan ja saarnaavat sen sijasta ihmisoppeja. Jakeessa seitsemän käytetty sana

συμμε

*τοχος
symmétochos'*

tarkoittaa myös yhdessä ruoan nauttimista (1. Kor. 10:30). Jumalan sanan sijasta tyhjiä puhuvien kaitsijoiden kanssa ei pidä aterioida yhdessä.

Ehtoollisen jakaminen on myös siunaavan käden laittamista ehtoollista nauttivan päälle. Jos jaamme ehtoollisen julkisesti harhaoppisille, niin tulemme väistämättä osallisiksi myös heidän synteihinsä. (1. Tim. 5:22) *"Muutamien ihmisten synnit ovat ilmeiset ja joutuvat ennen tuomittaviksi."* (1. Tim. 5:24) Tämä tarkoittaa nimenomaan julkisyntisiä, joiden Jumalan sanan vastaiset käytännöt ja opit on nimenomaan tuomittava 'ennen' eli jo tässä ajassa.

Jos harhaoppisia ei eroteta ehtoollisyhteydestä ja seurakunnan jäsenyydestä, niin koko seurakunta happanee. Juuri näin on meillä Suomen ev.lut. kirkossa laajalti käynyt. Jos seurakuntakuria ja ehtoollisyhteydestä erottamista ei käytetä julkisesti harhaoppisiin, niin silloin myös oikein uskovan ja tunnustavan Kristuksen Kirkon olemassaolo vaarantuu.

7. JULKISYNTISEN JA ARMAHDETUN SYNTISEN VÄLINEN ERO

Harhaoppisen julkisyntisen ja armahduksen saavan pelastuvan syntisen välillä on ero kuin yöllä ja päivällä. Toinen ei tunnusta ja kadu syntiään, toinen on puolestaan synnintunnossa pelästyneellä omallatunnolla. Syntinsä tunnustava ja katuva saa lohdun ja avun evankeliumista, julkisyntinen eli syntinsä kieltävä jää sen sijaan syntiinsä kiinni, sen vangiksi ja tuomion alle vielä senkin jälkeen, vaikka olisi kuullut armon sanan.

Ehtoollinen on tarkoitettu vain ja ainoastaan sellaisille syntisille, jotka tunnustavat syntinsä ja janoavat anteeksiantamusta sekä Herralta Jeesukselta tulevaa pyhyyttä. Jos joku ei tunnusta ja kadu syntiään, on seurakunnan ja sen paimenen käytettävä sideavainta eli sidottava tällainen seurakunnan jäsen syntiinsä. (Matt. 18:15-18) Tämä tehdään siinä toivossa ja rukouksessa, että seurakuntayhteyden ulkopuolelle sulkeminen pysäyttäisi ja pelästyttäisi synnissä elävän ja saattaisi hänet parannukseen ja pelastukseen. (1. Kor. 5:5)